

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

Erkölc a háborúban.

Irta: Szobotovszky János.

Régi igazság, hogy az erkölcs tartja fenn a társadalom létét, biztonságát, boldogulását. Az erkölcs fogalma azonban igen tág körű. Tartalma mindenkor a fejlődéshez alkalmazkodik. Azonban vannak tények, melyek régi változatlan részei az erkölcsnek. Ezek mintegy alappillérei neki. Ismét akadunk tényezőkre, melyek a társadalmi korszakok szerint változnak. A régiek eltűnnek s helyüket a helyesebbek, észszerűbbek, időszerűbbek stb. pótolák. Így aztán megesisik, hogy azt, amit valaha erkölcsnek tartottak, most az erkölctelenség körébe tartozik és viszont.

Úgy a békés időnek, mint pedig a háborúnak megvan a maga erkölce. Rendszerint azt az erkölcsi szabályt, amely a békés időt irányítja, vezérli, a háború is magáévá teszi.

Ósi törvény, hogy az a társadalom, amely akár a béke, akár pedig a háborús időben elpártol az erkölctől: nem jár a helyes uton, célját sohasé éri el.

Mert mit céloz az erkölcs? A fejlődést, a nemesülést, az összhangot célozza.

Eszerint az erkölcs olyan, mint a sötétségben világító test: mutatja a haladás, a boldogulás útját. A munka könnyebb, kevésbé fárasztó, mint az erkölcsnélküli tényezőké. Ezek vakon rohannak a veszedelembé s eközben felborítanak, elpusztítanak mindent, ami útjukba esik.

Az erkölcs bizonyos szabályok összege. A szabály pedig jobban kormányozza, összpontosítja az egyén, a társadalom, a hadsereg erejét, mint a szabálytalanság, mely ellentétes erővel dolgozik s számos surlódást, fájdalmat okoz.

Ezért azok a társadalmak, amelyek az erkölcs jegyében haladnak, harcolnak, feltétlenül meg-

kapják a kellő *elégítelt*. Hazánk a mostani háborúban a *megsértett* erkölcs *elégíteléért* harcol.

Jogorvoslást kíván a megsértett erkölcsnek. Helyes is. Mert törvény, hogy az erkölcs nem törhet meg semmiféle *sérlemet*! A megsértett erkölcs nem *bosszút*, hanem *elégítelt* kíván. Ha már most a háború folyamatát figyelemmel kísérjük, röviden kitűnik, hogy a mi, *valamint szövetségeseink* *háborús erkölcsé* *tiszta, szeplőtelen*. Harci utunkat nem veri fel az *erkölctelenség* dudvája.

Ezért haladásunk előbb-utóbb a teljes győzelemhez jut. A mostani munkánk megteremti azt az összhangot, amelyen a tartós, szilárd béke nyugszik. Megnyilvánuló erkölcsünk az a bizonyos *lencse*, amely a *különböző zúzott, vulkanikus erőket a béke honába tereli*. Munkánk hasonló a világűr ama *csillagaihoz*, melyek elébe vágnak a *rendetlenkedő üstökösök érvényesülésének*. Bizonyításra nem szorul, hogy ellenségünk a mostani háborúban az erkölcs háttérbe szorításával, mellőzésével dolgoznak. Ép ezért útjuk nem is vezethet a diadal felé. Mert törvény: aki az *erkölctelen tényezőkkel dolgozik*, önmaga is általuk pusztul el.

Amilyen az akció, olyan a reakció.

Jegyezzük meg, hogy a legjobb erkölcs az, amely a vallásból táplálkozik. Minden más erkölcsnek nincs gyökere, csak ideig-óráig él. Terjesszük tehát a valláson nyugvó erkölcsöt, hogy még erősebbek, egységesebbek lehessünk. Háborús erkölcsünk megmutatta a világnak, hogy nemes a szívünk, jellemünk. Valamint a nemes fémet bizonyos fémjellel jelölik meg, hogy a hamis értéktől megkülönböztethessük, azonképen a mi erkölcsünk is megjelölte nemes egyéniségünket. Olyanok vagyunk, mint a nemes fém, mely még a legnagyobb *tűzben* is nemes fém marad. Nincs salakja, mint a nemtelen fémnek.

Ijúsági honvédó egyesületek.

Irta: *Kováts Alajos.*

Az Országos Testnevelési Tanács serényen munkálkodik nemzetünk testi nevelésének előrevitelén. Az elmúlt évben különös igyekezettel iparkodott testnevelésünk több függő kérdését tető alá hozni; kétségkívül fokozottabb tevékenységre sarkalta az a tudat, hogy a nagy világegés után igazán össze kell gyűjtenünk a magyar nemzet aprajának-nagyjának minden értelmi, erkölcsi és testi erőbeli kincsét.

Okos dolog, hogy az Országos Testnevelési Tanács már a háború tüzeinek dülása idejében megteszi az előmunkaakat a békés kor frissebb és alaposabb nemzeti testnevelési rendszeréhez. Így legalább nem fogunk akkor időt veszíteni; az európai béke nagy hajnalhasadásakor a kész tervek alapján, azonnal a nemzeti földbe vágthatjuk a csákányt és megkezdjük a nemzeti testnevelés csarnokának építését.

Az Országos Testnevelési Tanács először is a testnevelő (torná)tanárképzés reformjának irányelveit állapította meg. Ezt az iskolai testnevelés reformjának elkészítése fogja követni még a folyó évben, a már szintén keszen lévő illetékes szakvélemények alapján. Amde nem végeznénk egész munkát, ha csak az iskolákban folyó testneveléssel törődünk. A nemzetnevelésnek az egész életen át kell tartania. És minél jobban megközelítjük ezt az eszményt, annál könnyebbé, de egyben mélyebb szántásává és eredményesebbé is tesszük a következő nemzedékek iskoláinak a munkáját s közelebb jutunk a tanító munka teljes megbecsüléséhez és megértéséhez.

Az Országos Testnevelési Tanács a felnőttek testnevelése körül végzendő munkát a lakosság általános, tömegesebb foglalkozási módjaihoz szabja. Így két nagy csoportot különböztet meg, két nagy csoport értelmi és fizikai munkájához, életszükségleteihez és szabadidejéhez méri a testnevelés útján nyújtandó testedző, kedély- és akaratképző foglalkoztatást. Az első csoport a falusi vagy mezőgazdasági népességű városok ifjúságának és férfainak tömege. A másik a középosztálynak nevezett iparos-, kereskedő és tisztviselő osztály, szóval a tulajdonképeni városi nép testi nevelése körül való munka.

A falusi vagy mezőgazdasági népességű városok ifjúságának és meglelt férfainak testi ügyesítését és fejlesztését célzó nagy tervezet immár teljesen készen és miniszterileg megerősítve várja a megvalósítást. Az Ifjúsági Honvédó Egyesületekbe gyűjtjük össze. Az egyesületeknek tagja lehet bárki, korra és nemre való tekintet nélkül. A nők testi neveléséről a szervezés szintén gondoskodik.

Az Ifjúsági Honvédó Egyesületek főként az ügyesítő és fegyverező hatású testnevelési gyakorlatokkal szándékoznak foglalkozni. A szervezés alapját a hasznossági és katonai rendszerű testgyakorlás teszi. Ilyen gyakorlati hasznú foglalkoztatások lesznek a honvédelem érdekét is szolgáló katonai előgyakorlatok, a céllovás, tüzlőtás és játékok. Az egyesületek az iskolából kikerült fiataloknak nem csak testi, hanem szellemi, erkölcsi és gazdasági továbbnevelését is célozzák.

Értesülésünk szerint az egyesületek ügyét az Országos Testnevelési Tanács fogja intézni. Kiadásait elsősorban maguk fedezik, de indokolt ese-

tekben a szervezők, az egyesületi ház (testgyakorlocsarnok) létesítéséhez, esetleg a testnevelő tanszemélyzet díjazásához a Tanács alapja is hozzájárul. Legközelebb elkészülnek az egyesületek minta-alapszabályai, az egyesületi vezetők útmutatója és a testgyakorlati munkaterv.

A nagy testnevelési-tervezetnek most még csak legáltalánosabb körvonalait láthatjuk. Ezért ez alkalommal nem is gondolunk részletes bírálatra. Ezt csak a részletes utasítások birtokában tehetjük majd meg. Azt azonban már most sem szabad elmulasztanunk, hogy az Országos Testnevelési Tanács irányelveit papjaink és tanító-kartársaink tudomására hozzuk. Hiszen ennek a tervnek a kivitele is jórészt tőlünk fog függeni főként rajtunk fog állani. A legszebb terv is csak papíros, amíg valóra nem váltják: nekünk pedig rajta kell lennünk, hogy az Ifjúsági Honvédó Egyesületek minél tartalmasabb és elevenebb szervezetekké váljanak!

Az egyesülettel, a részletes útmutatók és minta-alapszabályok megjelenése után, tanítógyűléseinken is foglalkozzunk.

Am a részletes bírálat előtt is felhívjuk kartársaink figyelmét a magyar nemzeti talajból kinőtt szabadterti nemes játékok felkarolására. *Egy testnevelő-rendszer csak akkor tör utat magának, ha az illető nemzet karakterére épít.* A magyar gyermek és ifjú a labdajátékokat kedveli legjobban. A «donga metá»-t magyar nemzeti játéknak nevezhetjük. Benne nyilvánul meg legszebben a mi nemzeti vonásunk: az elevenesség, bátorság, a nemes tűz és a vetélkedés. A labdajáték olyan régi, mint nemzetiünk. Virágkorát a XV—XVI. században élte, aztán lassan-lassan kiveszöbbe indult. A szabadságharc leveretése után kiadott «Entwurf» nagyon kiszorította a szabad testgyakorlást és a labdázást azzal, hogy behozta az iskolákba az addig nálunk inkább szórványosan művelt német gimnasztikát. Itt az ideje, hogy a német rendszerű tornázást föl-váltsuk. De mi se a nekünk unalmas svéd vagy svéd-dán rendszerre gondoljunk, hanem térjünk vissza régi nemzeti labdajátékaink kultuszához. E játékokat újítsuk fel, tegyük őket változatossá és fejlesszük, nemesítsük őket. Ezzel a városainkban különösen elterjedt rüt football durvaságot fejlesztő játékát is nemes és magyar emberhez illő játékkal váltjuk föl.

A szabadterti játék legyen a mi általunk vezetett Ifjúsági Honvédó Egyesületek egyik legfőbb ismeretője és kedveltte tevéje!

Nemzeti nyelvünk művelése.

(—y—s.) «Nyelvében él a nemzet.» Ez a jelige különösen most a háború alatt érvényesül. Jelenti a magyar nemzet erejét, tehetségét, küzdélmeinek sikerét. A békés idő nem volt elégé alkalmas arra, hogy a magyar nevet kellő világosságba, magasságba helyezze. A háború azonban fényessé tette a magyar nevet. Tudomást szereznek a magyar nyelv szépségeiről, egyéni sajátosságairól. Szomszédaink is be akarnak pillantani nyelvünk szerkezetébe. Ha történelmünket vizsgáljuk, felszínre kerül, hogy évezredek multunk, fejlődésünk, létünk, biztonságunk leginkább nemzeti nyelvünkön táplálkozott. Hisz a nyelv a gondolat külső kifejezője. Amilyen a nyelv, olyan a lélek tartalma, a lélek fajisága is. A mostani idő is eléggé komolyan

int bennünket a magyar nyelv kellő művelésére. Minél szilárdabb, erősebb, *egyenibb* lesz a nyelvünk, annál biztosabb a létünk, annál jobban közeledünk a *nemzeti egység teljes kialakítása felé*. Nyelvünk általános művelése egyenlő *nemzeti egységünk általánosságával*. Ennél a pontnál előtérbe kerül az a kérdés: *tanuljunk-e idegen nyelveket?* Minden bizonnyal igen; különösen azokat, melyek most velünk küzdenek a létért, a boldogulásért. *Azonban mindenkéltől tanuljunk meg magyarul!* Ez a tétel különösen a *gyermeknek nyelvtanulására* vonatkozik, akik rendszerint egyszerre többféle nyelvet is tanulnak.

Tanuljon meg minden gyermek előbb *jól* magyarul, csak ennek megtörténte után tanulhat idegen nyelveket. A magyar nyelv, a magyar *nyelvérzék művelése* az első helyen legyen a családban és az iskolában. Ebben rejlik nemzeti érzésünk, nemzeti öntudatunk alapja. Ha az alap eléggé szilárd, nem kell félnünk idegen hatásoktól; tanulhatunk idegen nyelveket is. Üzzük tehát a magyar nyelv kultuszát!

Az élet jegyében.

Amely szervezetnek lapja nincsen, halottnak tekinthető, mert gondolatait és érzelmeit, helyeslését vagy ellenkezését senkivel sem tudja közölni, vagy csak azon kis körrel, mely közvetlen környezetét képezi. Ezt pedig — tudjuk mindnyájan — nem lehet elégséges érvényesülésnek tekinteni. Ha ma valaki «igen» akar mondani, úgy hogy annak súlya is legyen, akkor kell, hogy ugyanakkor ezer szívből, ezer ajkról hangozzék az «igen». S ha valaki tiltakozni akar, úgy hogy az tiltakozás is legyen, akkor kell, hogy vele együtt ezren kiáltsanak vétőt és ezren emeljék föl tiltakozó kezüket.

A keresztény nőknek nem volt mostanáig ilyen általános lapjuk. Van lapja a művelt kath. családnak, az egyszerű családnak, a tanítónak, a kongregánistának, a deáknak, a tudósnak, a háziasszonynak, a tisztviselőnek, a serdülo leánynak, de olyan lap, mely speciell a keresztény nők érdekeivel foglalkoznék, mely célul tűzné ki azt, amit Vass József dr. így fejez ki:

«Olyan lap mostanáig *nem volt*, de most van, sőt második évfolyamát is elérte már «A Keresztény Nő» címmel.

Hogy a lap nivója milyen, azt megítélhetjük, hogy ha elolvassuk a januári számban megjelent munkatársak névsorát. Nem emelhetünk ki ezek közül egy nevet sem, mert *mindegyik* legnagyobbja közül való: Magyarországról is, külföldről is.

A lap második cikke válaszol arra az égető kérdésre, hogy hogyan van az, hogy épen a keresztény nők nincsenek benn a békeszövevényekben, pedig azt képzelnők, hogy épen ők volnának hivatva a békeapostolságra.

A békeről ír Prohászka püspök is, de a belső békeről, mely függetlenül harctól, háborútól, élhet-és kell is, hogy éljen — a lélekben.

Dr. Vass József a nőmozgalom alapjáról, a helyes nőnevelésről ír, dr. Mihályfi Ákos pedig a világiak apostolságáról mond megszívlelendő igazságokat.

Érdekes apróságokat hoz a lap további része a női munkaterről, kedves kis mozaikokat az életből.

A lap a Szociális Missziótársulat kiadásában jelen meg, ára évi 2 K. (Cím: Sz.M.T. Gizella-tér 3. sz.)
Stadler Frida.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Kóródy Miklós népiskolai könyvei. Az egyképen jeles pedagógusnak és tankönyvírónak népiskolai tankönyveiről volt már alkalmunk általánosságban véleményünket nyilvánítani. Ez alkalommal az egyes könyveket kívánjuk néhány szóval jellemezni. *Képes abc és olvasókönyv.* Szerző e művében páratlan bravúrral egyesítette a fonemikai módszer s az írva-olvasatató módszer összes előnyeit. — *Képes reáolvasókönyv a II. osztály számára.* A vallásos és hazafias irány szerencsés módon jut kifejezésre e könyvben. Csupa élet, szín és meleg közvetlenség e tankönyv minden lapja. — *Képes reáolvasókönyv a III. osztály számára.* A lakhelyismeret a III. osztály tárgya, e körül csoportosul e könyv egész ismeretanyaga. Lényeges része e könyvnek az eperfa teljesen szakszerű tenyésztése. E könyvben már a nyelvtan is benne van az olvasmányokhoz csatolva. — *Képes reáolvasókönyv a IV. osztály számára.* Szerző e kötetben célul tűzte ki az élő Magyarország bemutatását, s műve e tekintetben is elsőrendű a hazai tankönyvirodalomban. Tartalomjegyzéke egyben részletes tanterv is. — *Képes reáolvasókönyv az V. és VI. osztályok számára.* Ez a könyv valóságos gyermeklekszikona — a hittan és számtan kivételével — az összes népiskolai tantárgyaknak, a legelevenebb, a legvonzóbb feldolgozásban. — *Kóródy Miklós* elterjedt tankönyveiből tanulmányozás és használatbavétel céljából szívesen küld mutatványpéldányt a kiadó *Szent-István-Társulat*.

Dr. Mihályfi Ákos legújabb könyve: A nyilvános Istentisztelet. A katolikus theológiának talán egyik legvonzóbb része az Anyaszentegyháznak évszázadokon keresztül páratlanul gyönyörűvé fejlődött és növelt liturgikája. Ennek az ősrégi, vonatkozásaiban mélységes értelmű szertartastannak a nyilvános Istentiszteletre tartozó részét kimerítő, történeti módszerben előadott tudományos tárgyalását tartalmazza a közismert tudós szerző e legújabb műve. A 692 oldalra terjedő monumentális munka két részből áll: az egyik az *általános szertartástant*, a másik a *különleges szertartástant* foglalja magában, ez utóbbiból a zsolozsmára, a szentmisére és a körmenetekre, litániákra, szentségi ajtatoságokra terjeszkedvén ki. *Mihályfi Ákos* e művében a katolikus Egyház fenséges Istentiszteletéről tudományos módszerrel olyan munkát irt, mely valóban századok történeti távlatába állítja be a katolikus Egyház liturgiáját, ezt az önmagában is Isten dicsőítésére kiépült fenséges dómot, mely méltó a nagy célhoz s amely ha megismerünk, megtelünk a katolikus Egyház Istentiszteletének mély gondolataival, nagy misztikumával és áhítatos szeretetével. Ez a könyv nemesak papok számára való. *Szükséges ez minden művelt embernek, de azok között is főképen minden néptanítónak. Tanítói könyvtáraknak beszerzésre föltétlenül ajánljuk.* Ára 10

korona, megrendelhető a *Szent-István-Társulat*nál.

A Szent-István-Társulat Györffy-féle tankönyvei.
Mocsy-Petrovics-Walter: Olvasókönyv a III. osztály számára. Az új tanterv szerint átdolgozta: Györffy János. — *Olvasókönyv a fiúiskolák IV. o. sz.* Átdolgozta Györffy János. *Olvasókönyv a leányiskolák IV. o. sz.* Átdolgozta Györffy János. — *Olvasókönyv az V—VI. o. sz.* Átdolgozta Györffy János. — Ezen olvasókönyvek új átdolgozásukban oly olvasmányanyagot nyújtanak a kath. népiskolák számára, melyből igazi kath. meggyőződést, bensőségtől vezetett hazafiságot, törhetetlen kiralyhűséget meríthetnek a buzgó tanító nevelőoktatása által a népiskola felső fokozatainak a növendékek, a leendő állampolgárok. A könyvek nagy tartalmú beszéd fokozza a kiállítás tökéletessége. Illusztrációi úgy a kompozíciót, mint a kivitelét illetően hatásonak. *Ugyanezen könyvek német nyelven is megjelentek.* — *Földrajz* a kath. népiskolák számára. *Földrajz* a városi kath. iskolák népiskolák IV. o. sz. — *Földrajz* a városi kath. népiskolák V—VI. o. sz. — E könyvek világos, könnyen megérthető tömör nyelven felölelik a népiskolai földrajz tanítás teljes anyagát. Szerző egészen új rendszerrel dolgozta fel az új tanítástervben megkövetelt anyagot. Az illusztrációk újak, bőségesek és mintaszerűek. Ugyanez mondható a *Györffy-féle országos megyei földrajzokról* is. — *Magyarok története* a kath. népiskolák felső osztályai számára. — *Ugyanez német és tót nyelven is megjelent.* — *A magyar nemzet története* kapcsolatban a világtörténet eseményeivel, a kath. népiskolák felsőbb oszt. számára. — *Természettan* a kath. népiskolák felső oszt. számára. — *Természettan és vegytan* a kath. népiskolák felső oszt. számára. — E két utóbbi *német és tót nyelven is megjelent.* — E könyvek is mindazokat az ismereteket vonzó, magyaros, könnyen felfogható nyelven közlik, amelyeket a tárgyakból a népiskolai növendékeknek tudnia kell. Számításba véve a tantervnek a tárgyakra vonatkozóan szűkre szabott tanítási idejét, e könyvekben csak röviden van adva a lényeges anyag, amit a tanításterv előír és így meg van adva a mód arra, hogy a tanuló a megkivánt ismereteket könnyű szerrel elsajátíthassa. A *Györffy-féle* kitűnő népiskolai tankönyvekből bevezetés céljából szívesen küld mutatványpéldányt a *Szent-István-Társulat*.

HIREK.

Az Eötvös-ünnepély február 2-án, báró Eötvös József halálának évfordulóján, a magyar tudományos akadémia kistermében folyt le. Az ünnepélyt Bárczy István dr., elnök lendületes beszéddel nyitotta meg. Az ünnepi beszédet gróf Apponyi Albert tartotta. A magas ivelésű beszéd nagy hatása volt. Percenkig tapsolta érte a termet szorongásig megtöltő közönség. A budapesti polgári dalkör ének-

számai közben Lampérth Géza mondotta el alkalmi, szép költeményét.

Nem okleveles tanítók karpaszománya. A honvédelmi miniszterium 1890/1916. számú rendeletével értesítette az összes törvényhatóságokat, hogy a katonai szolgálatot teljesítő nem okleveles tanítók is viselhetik a keskeny karpaszományt.

Pro Patria! Özv. Lantos Jánosné szül. Berényi Erzsébet, valamint gyermekei Janika és Kareszka, bánatos megtört szívvel jelentik, hogy hön szeretett férje, illetve apa, *Lantos János* községi kántor-tanító, a m. kir. 7. honvédegyalozred 302. menetzredbe beosztott hadapródja m. évi szeptember 13-án, viruló életének 32-ik évében az északi harctéren Tarnopolnál vívott harcban lelte hősi halálát.

Hült tetemét bajtársai helyezték örök nyugalomra Zborovban (Galiciában) a községi temetőben. Lelkesedés vitte a harctérre, mint hős a haza védelmében annak oltárára áldozta fel ifjú életét, de elmulásával szeretteinek mérhetetlen bánatot okozott.

Boldogasszonyfalva, 1916. január hó.

Hön szeretettük, míg élt, siratjuk, míg élünk!

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

R. B. A jövő szám hozza. — B. K. Igen, megkapja a 20% drágasági segélyt. — M. F. Az államsegélyt nem élvező tanítók a fenntartóiktól kérelmezzék a 20% háborús segélyt. — K. M. 1. A jogviszonytól függ. Az egyházi főtanfelügyelőségtől kérjen tájékoztatást. 2. Igen, ha a viszonyok indokolják a változtatást. — M. P. Ha telekkönyvileg a tanító részese a közös erdőnek, akkor a jövedelem megfelelő hányada megilleti őt még akkor is, ha az 1891-iki összeírásakor a díjlevélbe ezt a jövedelmet fel nem vették. Utólagosan kérelmezze a közigazgatási bizottságnál a díjlevélnek ily értelemben való helyesbítését. Csatolja a telekkönyvi kivonatot. — K. J. 1. A kath. hitközségi tanító minden külön díj nélkül köteles a két hittani ismétlő órát megtartani. 2. Miután a népoktatás ingyenes az említett tanuló szülői nem kötelezhetők tandíjat fizetni. A hitközségi iskolaadót meg ott fizetik, ahol a birtokuk van, tehát az adott esetben a községben. — V. L. A gazdasági szaktanfolyamokra a jelentkezést kihirdetik. Ezek külön szervezett tanfolyamok. — T. A. 1. A terménybeli járandóságok az 1907. évi 27. t.-c. rendelkezése értelmében közigazgatári uton behajtandó. Kérje ezt a közigazgatási bizottságtól. 2. Igen, megilleti. — H. S. A 20%-os drágasági segélyt, ha államsegélyt élvez, az államtól kapja meg, ellenkező esetben a fenntartótól kérelmezze. — G. K. Igen, köteles a megfelelő bélyeggel ellátni a nyugtatványokat.

Kitűnő fehér bort küldök 90—100 fill.-vel **SZÓKE SÁNDOR** tanító, Gyöngyös. 988—1

NYUGTAÜRLAPOK

állami, községi, felekezeti tanítók részére. 40 darab bérmentve 70 fillér. **LENGYEL BÉLA**, Farkasaszó (Szatmár m.) 108—1

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata **kötelezőnek** nyilvánította a katolikus népoktatási intézetek pályázatainak a «Népnevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István-Társulat
Budapest,
VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

Pályázati hirdetések minden egyes szávanak egyszeri közlése 6 fillér. Csakis azon pályázatok közöltenek, melyeknek díja előre lefizetett.

A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítjük. Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.

Egri érseki megye.

Balaton (Borsod m.) község. kath. iskolaszéke tanítónői állásra pályázatot hirdet *márc. 15* határidővel. Javadalma: a törvényben megállapított illetmény, miből a hitközség 100 koronát fizet, a többi állami kiegészítés. Természetben lakás és 20 kor. kertilletmény. Kérvények Plébániahivatal, Balaton, u. p. Borsodnádásd küldendők.

110 1—1

Szihalom (Borsod m.) róm. kath. iskolához özvegyi félévre segéd kántortanítót keresünk. Fizetése: 400 kor. és stóla, IV-ed évet végzett tanítójelöltek is pályázhatnak. Kérvények *márc. 5-ig* iskolaszék címére küldendők.

111 1—1

Az **ostorosi** róm. kath. iskolaszék a megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelem: 20 kat. hold és 164 ööl szántóföld haszonélvezete, párbérváltság 928 kor., a községi pénztárból különböző címenek 323-24 kor., stóla évenként kb. 480 kor. Ezekon felül megfelelő államsegély. Lakás áll: két szobából, konyhából és a szükséges mellékhelyiségekből. A kert 544 ööl. Köteleességek: minden egyházi ténykedést a plébános rendelkezése szerint, az általa kijelölt időben végezni, a mindennapi iskolások közül a III—VI. osztályokat és ismétlő fiukat tanítani, a faiskolát vezetni. Pályázónak tekintünk minden okl. kántortanítót, ki oklevelét, keresztlevelét, nőtlenégi, vagy házassági bizonyítványát és működési bizonyítványát beküldi és katonai állapotáról teljes kimerítő és megbízható információt ad be. Általános próbaéneklést, tekintettel a nehéz közlekedési viszonyokra, nem tartunk, hanem az okmányok átvizsgálása után az iskolaszék külön levélben fogja a kiválasztottakat próbára meghívni. Az állás választás és megerősítés után azonnal elfoglalandó. A szükséges okmányokkal felszerelt kérvények *Danassy Gyula* lelkész címére Kistálya (Borsod megye) *márc. 15-ig* küldendők be.

107 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A **szentmáriai** (Turóc m.) róm. kath. kántortanítói állásra *márc. 30-ig* pályázat hirdettetik. Fizetés törvényes, tót nyelv ismerete szükséges. Két szoba, konyha, élelőkamra, pince, szép gyümölcsös-veteményes kert, szükséges gazdasági és melléképületek. Személyes megjelenés kívánatos. Pályázati kérvények megkívántató mellékletekkel alulírotthoz intézendők. Szentmária, u. p. Znióvár-alja, *Pillarik István* iskolaszéki elnök.

96 1—1

Kassai egyházmegye.

Vehéczí (Zemplén m.) róm. kath. iskolához a háború végéig helyettes kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése a szorgalmi időre havi 80 kor. Pályázhatnak tanítónők is. *Iskolaszék.*

109 1—2

Nyitrai püspöki megye.

A **lednicronai** (Trencsén m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelem: tisztán tanítói jövedelem címén a községtől 283-46 kor. Kántori jövedelem: 1. kiváltott stóla 42 kor., 2. misealapítvány 74 kor., 3. kéveváltság 200 kor., 4. 21 m. árpa, 5. 3-5 m. rozs, 6. 3 mérő alá szántóföld, 7. 40 m³ tűzifa, melyből a tanterem is fűtendő, 8. Alsónyíresd községtől 47 kor.,

9. temetések után kb. 300 kor., 10. 3 szobás lakás a megfelelő mellékhelyiségekkel és kerttel. Kilitás van a kántori fizetés 200 kor.-val való emelésére, a tanítói fizetés pedig az 1913. évi XVI. t.-c. értelmében rendeztetik. Vasuti állomás, posta, távirtda, orvos helyben. Kötelessége a mindennapi osztatlan és ismétlőiskola vezetése s az összes kántori teendők végzése. Tót nyelv ismerete szükséges. Pályázati határidő *márc. 5*, választás *márc. 10-én d. e. 10* órakor. *Horváth Géza* iskzs. elnök.

97 1—1

Felsővisnyói róm. kath. iskolaszék *márc. 4-re* rendes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése, hitközségtől 100 kor., tűzifára saját használatára 40 kor. Államsegély 1100 kor. Pályázhatnak férfi és nőtanítók. Tót nyelv szükségeltetik. Kötelessége háború végéig két osztályban felváltva tanítani. Az állás azonnal elfoglalandó. *Fráterik Elek* iskolaszéki elnök. Zsolna mellett, posta Harmatos.

106 1—1

Pécsi egyházmegye.

Döbröközi kath. iskolához tanító kerestetik háború tartamára, ki a kántori teendőket is elvégzi, egy osztályt és ismétlőfiukat oktatja. Fizetése havi 100 kor., butorozott szoba és fűtés, kántori stóla 50 kor. körül. Állás *márc. 1-én* elfoglalandó. Posta és vasutállomás helyben. *Iskolaszéki elnök.*

94 1—1

Szepesi püspöki megye.

Liptószentmária m. kir. kincstári róm. kath. kántortanítói állomásra *márc. 16-ára* pályázat hirdettetik. Kántortanítói fizetés törvényes. Folyamodványok *dr. Kozsár József* tanfelügyelő címére Liptószentmiklósról küldendők.

102 1—1

Rabcsa (Arva m.) róm. kath. iskolánál megüresedett kántortanítói osztatlan állásra *márc. 15-ig* pályázat hirdettetik. Javadalmazás: községtől 120 kor., államsegély 582-10 kor., egyéb szolgálmányok és stóla címén átlagos pénzértékben: 597-90 kor. Lakás: két szoba, konyha, pince és gazdasági épületek. Tót nyelv ismerete okvetlen szükséges. *Iskolaszék.*

103 1—1

A **puczói** (Arva m.) róm. kath. kántortanítói állásra *márc. 5-ig* pályázat hirdettetik. Jövedelme: 1. Két szoba, konyha és melléképületekből álló lakás. 2. Késpénz a hitközségtől 200 kor. 3. Konyhakert. 4. 18 bécsi mázsa szalma 28-80 kor. 5. 18 bécsi mázsa burgonya 21-60 kor. 6. 18 p. m. zab 57-60 kor. 7. 6½ p. m. árpa 32-50 kor. 8. 5 p. m. rozs 25 kor. 9. 15 font len 6 kor. 10. 16 bécsi mázsa káposzta 19-20 kor. 11. 4 öl puha tűzifa 32 kor. 12. Legeltetési jog 4 drb szarvasmarha részére 8 kor. 13. A vallás és tanulmányi alapból 5-42 kor. 14. A kántori stóla évi jövedelme 46 kor. 15. Államsegély 718 kor. Tót nyelv ismerete szükséges. Az anyaegyház kántori teendőin kívül még Pribis fiókegyház kántori teendők végzésére gyalog köteles elmenni. Nők is pályázhatnak. Cím: Iskolaszék Puczó (Arva m.) p. Alsókubin.

95 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **rábafüzési** (Vas m.) róm. kath. iskolához tanító, tanítónő, vagy ovónő kerestetik a háború tartamára. Fizetés 800 kor. s szabad lakás. Rábakereszturi plébániahivatal.

100 1—1

A gypűfüzesi (Vas m.) róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdetteték. Fizetése törvény szerint. Német nyelv ismerete szükséges. Nőtanítók is pályázhatnak. Határidők febr. 28. Az iskolaszék. 92—1

A letenyei (Zala m.) róm. kath. iskolaszék katonai szolgálatot teljesítő tanító helyett helyettes tanerőt keres a f. tanévre. Fizetése 100 kor. és 25 kor. lakbér havonként. Az állás márc. 1-én elfoglalandó. Kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők. 91 1—1

Váci egyházmegye.

Szendehegyi (Nógrádverőce mellett) kántortanítói állásra pályázat hirdetteték. Lakása 2 szoba összes mellék-helyiségekkel. 10 kat. hold föld, 10 öl fa, párber. államsegély. Díjlevéllé összajavalom 1642-13 kor. Kötelességei díjlevélben, német nyelvet tudnia kell. Határidő márc. 18. Próba s választás márc. 19. d. e. 10 óra. Megjelenés kötelező, de költsége nem térítetik meg. Allás azonnal elfoglalandó. *Bucsz Rudolf* plébános, iskolaszéki elnök. 104 1—2

F. év febr. 17-re hirdetett bagi tanítónői állásra a választás márc. 1-re halasztatott. Bag (Pest megye) *Fleischmann Béla* plébános, elnök. 93 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Vonyarcvashegyi (Zala m.) róm. kath. elem. iskolánál az iskolaszék az osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 1200 kor. készpénz, egy butorozott szobából álló lakás, kertilletmény helyett szobafűtés takarítással és évi 160 kor. lakáspótdíj. Kötelessége az iskolaszék által reabizott osztályokat és ismétlő tanköteleseket oktatni, kántorságban, amíg a jelenlegi kántortanító nyugdíjazva nem lesz, díjtalanul segítkezni. Csak férfitanítók pályázhatnak. Személyes megjelenés kötelező. A választás febr. 27-én d. u. 3 órakor tartatik. Pályázati kérvények dr. *Dunszt Ferenc* apátplébánoshoz Keszthelyre küldendők. *Iskolaszék.* 88 2—2

A mezőszentgyörgyi róm. kath. iskolaszék az osztálytanítói állásra febr. 26-ig pályázatot hirdet. Javadalma: 1200 kor. alapfizetés, lakás, 20 kor. kertilletmény. Kötelességei a díjlevélben. Nők is pályázhatnak. Kérvények ft. *Kiss György* iskolaszéki elnök címére Lepsény (Veszprém m.) küldendők. 90 1—1

Rezire (Zala m.) hirdetett oszt. tanítói állás pályázati határideje márc. 1-ig meghosszabbították. 101 1—1

A zalaszabari róm. kath. iskolaszék a választás megsemmisítése miatt lemondás folytán üresedésbe jött osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása törvényes. Kötelességek díjlevél szerint. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázhatnak férfiak és nők, de a férfiak előnyben részesülnek. Pályázati határidő márc. 2. Kérvények a Zalaszabari iskolaszék címére küldendők. 98 1—1

Stampay ének- és imakönyve **háborús énekekkel** bővítve, félvászonban 40 fill., egésvászonban 70 f., bőr vagy bársonyban 4 K. Tízre egy ingyen. Kotta ingyen, kötve 40 fill., **Köbölkuton**, Esztergom megye. A Stampay Miklós-féle **Köszöntőkönyvecske** nem nátam kapható, hanem öcsémnél Nógrád-kisterenyén, 1 db frco 20 fill., 12 db 2 kor. 783—18

A KIS ÖNKÉNTESÉK SOROZÁSA.

Pár nap alatt betanítható háborus ifjusági színjáték a «Szuronyroham» függelékkel és szinpadfelállítási tanácsal együtt 1 korona. **Összes jövedelem hadiárváinknak szánva!** Tanítóknak portómentesen küldi szerzője: **Ivancsó Ödön** Jenő. Nyirgyulaj. 105—2

NÉGY, PÁRATLANUL ÉRTÉKES KÖNYV **2 K 20 fillérért!**

A Szent-István-Társulat pártolótagsági illetményei:

A magyar nép hősei. ☼☼☼☼☼☼ Irta **Huszár Károly.**
Magyarok vigasztalása. ☼☼☼☼☼☼ Irta **Vass József dr.**
II. Rákóczi Ferenc életrajza. ☼☼ Irta **Schöner Ferenc dr.**
A Szent-István-Társulat nagy képes naptára 1916-ra.

Siessen befizetni a tagsági díjat, mert a könyvek már fogytán vannak!